Αφγανιστάν: Το τέλος της κατοχής

Nancy Lindisfarne

Jonathan Neale

Αφγανιστάν: Το τέλος της κατοχής

Πολλές ανοησίες για το Αφγανιστάν γράφονται στη Βρετανία και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι περισσότερες από αυτές τις ανοησίες αποκρύπτουν μια σειρά από σημαντικές αλήθειες.

Πρώτον, οι Ταλιμπάν νίκησαν τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Δεύτερον, οι Ταλιμπάν νίκησαν επειδή έχουν μεγαλύτερη λαϊκή υποστήριξη.

Τρίτον, αυτό δεν συμβαίνει επειδή οι περισσότεροι Αφγανοί αγαπούν τους Ταλιμπάν. Είναι επειδή η αμερικανική κατοχή ήταν αφόρητα σκληρή και διεφθαρμένη.

Τέταρτον, ο πόλεμος κατά της τρομοκρατίας έχει επίσης ηττηθεί πολιτικά στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η πλειοψηφία των Αμερικανών είναι πλέον υπέρ της απόσυρσης από το Αφγανιστάν και κατά οποιουδήποτε άλλου πολέμου στο εξωτερικό.

Πέμπτον, πρόκειται για ένα σημείο καμπής στην παγκόσμια ιστορία. Η μεγαλύτερη στρατιωτική δύναμη στον κόσμο ηττήθηκε από τον λαό μιας μικρής, απελπιστικά φτωχής χώρας. Αυτό θα αποδυναμώσει τη δύναμη της αμερικανικής αυτοκρατορίας σε όλο τον κόσμο.

Έκτον, η ρητορική της σωτηρίας των Αφγανών γυναικών χρησιμοποιήθηκε ευρέως για να δικαιολογήσει την κατοχή, και

πολλές φεμινίστριες στο Αφγανιστάν έχουν επιλέξει την πλευρά της κατοχής. Το αποτέλεσμα είναι μια τραγωδία για τον φεμινισμό.

Αυτό το άρθρο εξηγεί αυτά τα σημεία. Επειδή πρόκειται για ένα σύντομο άρθρο, ισχυριζόμαστε περισσότερα από όσα αποδεικνύουμε. Αλλά έχουμε γράψει πολλά για το φύλο, την πολιτική και τον πόλεμο στο Αφγανιστάν από τότε που κάναμε επιτόπια έρευνα εκεί ως ανθρωπολόγοι πριν από σχεδόν πενήντα χρόνια. Δίνουμε παραπομπές για μεγάλο μέρος αυτής της εργασίας στο τέλος αυτού του άρθρου, ώστε να μπορείτε να εξερευνήσετε τα επιχειρήματά μας με περισσότερες λεπτομέρειες[1].

Μια στρατιωτική νίκη

Πρόκειται για μια στρατιωτική και πολιτική νίκη των Ταλιμπάν. Είναι μια στρατιωτική νίκη επειδή οι Ταλιμπάν κέρδισαν τον πόλεμο. Εδώ και τουλάχιστον δύο χρόνια οι αφγανικές κυβερνητικές δυνάμεις —ο εθνικός στρατός και η αστυνομία— έχουν κάθε μήνα περισσότερους νεκρούς και τραυματίες από όσους στρατολογούν. Έτσι, οι δυνάμεις αυτές συρρικνώνονται.

Τα τελευταία δέκα χρόνια οι Ταλιμπάν έχουν θέσει υπό τον έλεγχό τους όλο και περισσότερα χωριά και ορισμένες πόλεις. Τις τελευταίες δώδεκα ημέρες κατέλαβαν όλες τις πόλεις.

Αυτό δεν ήταν μια αστραπιαία προέλαση μέσα από τις πόλεις και μετά στην Καμπούλ. Οι άνθρωποι που κατέλαβαν κάθε πόλη βρίσκονταν εδώ και καιρό στην περιοχή, στα χωριά, περιμένοντας τη στιγμή. Το κρίσιμο είναι ότι σε όλο το βορρά οι Ταλιμπάν στρατολογούσαν σταθερά Τατζίκους, Ουζμπέκους και Άραβες.

Αυτή είναι επίσης μια πολιτική νίκη για τους Ταλιμπάν. Κανένα αντάρτικο στη γη δεν μπορεί να κερδίσει τέτοιες νίκες χωρίς λαϊκή υποστήριξη.

Αλλά ίσως η υποστήριξη δεν είναι η σωστή λέξη. Είναι

περισσότερο ότι οι Αφγανοί έπρεπε να επιλέξουν πλευρά. Και περισσότεροι Αφγανοί επέλεξαν να πάρουν το μέρος των Ταλιμπάν απ' όσους επέλεξαν τους Αμερικανούς κατακτητές. Όχι όλοι, αλλά περισσότεροι.

Επίσης, περισσότεροι Αφγανοί έχουν επιλέξει να συνταχθούν με τους Ταλιμπάν παρά με την αφγανική κυβέρνηση του προέδρου Άσραφ Γάνι. Και πάλι, όχι όλοι, αλλά περισσότεροι από όσους υποστηρίζουν τον Γάνι. Και περισσότεροι Αφγανοί έχουν επιλέξει να συνταχθούν με τους Ταλιμπάν παρά με τους παλιούς πολέμαρχους. Η ήττα του Ντόστουμ στο Σεμπεργκάν και του Ισμαήλ Χαν στη Χεράτ είναι μια τρανταχτή απόδειξη γι' αυτό.

Οι Ταλιμπάν του 2001 ήταν στην συντριπτική τους πλειοψηφία Παστούν και η πολιτική τους ήταν σοβινιστική υπέρ των Παστούν. Το 2021 μαχητές των Ταλιμπάν πολλών εθνοτήτων κατέλαβαν την εξουσία σε περιοχές όπου κυριαρχούν οι Ουζμπέκοι και οι Τατζίκοι.

Η σημαντική εξαίρεση είναι οι περιοχές που κυριαρχούνται από τους Χαζάρους στα κεντρικά βουνά. Θα επανέλθουμε σε αυτή την εξαίρεση.

Φυσικά, δεν έχουν επιλέξει όλοι οι Αφγανοί να συνταχθούν με τους Ταλιμπάν. Πρόκειται για έναν πόλεμο κατά των ξένων εισβολέων, αλλά και για έναν εμφύλιο πόλεμο. Πολλοί έχουν πολεμήσει για τους Αμερικανούς, την κυβέρνηση ή τους πολέμαρχους. Πολλοί περισσότεροι έχουν κάνει συμβιβασμούς και με τις δύο πλευρές για να επιβιώσουν. Και πολλοί άλλοι δεν ήταν σίγουροι για το ποια πλευρά να πάρουν και περιμένουν με διαφορετικά μίγματα φόβου και ελπίδας να δουν τι θα συμβεί.

Επειδή πρόκειται για μια στρατιωτική ήττα της αμερικανικής ισχύος, οι εκκλήσεις προς τον Μπάιντεν να κάνει αυτό ή εκείνο είναι απλώς ανόητες. Αν τα αμερικανικά στρατεύματα είχαν παραμείνει στο Αφγανιστάν, θα έπρεπε να παραδοθούν ή να πεθάνουν. Αυτό θα ήταν μια ακόμη χειρότερη ταπείνωση για την αμερικανική ισχύ από την τρέχουσα πανωλεθρία. Ο Μπάιντεν, όπως

και ο Τραμπ πριν από αυτόν, δεν είχε άλλες επιλογές.

Γιατί τόσοι πολλοί Αφγανοί επέλεξαν τους Ταλιμπάν

Το γεγονός ότι περισσότεροι άνθρωποι επέλεξαν τους Ταλιμπάν δεν σημαίνει ότι οι περισσότεροι Αφγανοί υποστηρίζουν απαραίτητα τους Ταλιμπάν. Σημαίνει ότι δεδομένων των περιορισμένων διαθέσιμων επιλογών, αυτή είναι η επιλογή που έκαναν. Γιατί;

Η σύντομη απάντηση είναι ότι οι Ταλιμπάν είναι η μόνη σημαντική πολιτική οργάνωση που πολεμά την αμερικανική κατοχή, και οι περισσότεροι Αφγανοί έχουν μισήσει αυτή την κατοχή.

Δεν ήταν πάντα έτσι. Οι ΗΠΑ έστειλαν για πρώτη φορά βομβαρδιστικά αεροπλάνα και λίγα στρατεύματα στο Αφγανιστάν ένα μήνα μετά την 11η Σεπτεμβρίου. Οι ΗΠΑ υποστηρίχθηκαν από τις δυνάμεις της Βόρειας Συμμαχίας, ενός συνασπισμού μη-Παστούν πολέμαρχων στο βόρειο τμήμα της χώρας. Όμως οι στρατιώτες και οι ηγέτες της Συμμαχίας δεν ήταν πραγματικά έτοιμοι να πολεμήσουν στο πλευρό των Αμερικανών. Δεδομένης της μακράς ιστορίας της αφγανικής αντίστασης στην ξένη εισβολή, με πιο πρόσφατη τη ρωσική κατοχή από το 1980 έως το 1987, αυτό θα ήταν απλά πολύ ντροπιαστικό.

Από την άλλη πλευρά, όμως, σχεδόν κανείς δεν ήταν έτοιμος να πολεμήσει για να υπερασπιστεί την τότε κυβέρνηση των Ταλιμπάν. Τα στρατεύματα της Βόρειας Συμμαχίας και των Ταλιμπάν βρέθηκαν αντιμέτωπα σε έναν ψευδοπόλεμο. Στη συνέχεια οι ΗΠΑ, οι Βρετανοί και οι ξένοι σύμμαχοί τους άρχισαν να βομβαρδίζουν.

Ο πακιστανικός στρατός και οι υπηρεσίες πληροφοριών διαπραγματεύτηκαν τον τερματισμό του αδιεξόδου. Οι Ηνωμένες Πολιτείες θα μπορούσαν να αναλάβουν την εξουσία στην Καμπούλ και να εγκαταστήσουν έναν πρόεδρο της επιλογής τους. Σε αντάλλαγμα, οι ηγέτες των Ταλιμπάν και η βάση τους θα μπορούσαν να επιστρέψουν στα χωριά τους ή να εξοριστούν πέρα

από τα σύνορα στο Πακιστάν.

Αυτός ο διακανονισμός δεν είχε δημοσιοποιηθεί ευρέως στις ΗΠΑ και την Ευρώπη εκείνη την εποχή, για προφανείς λόγους, αλλά εμείς αναφέραμε γι' αυτόν και έγινε ευρέως κατανοητός στο Αφγανιστάν.

Η καλύτερη απόδειξη για αυτή τη διευθέτηση με διαπραγμάτευση είναι αυτό που συνέβη στη συνέχεια. Για δύο χρόνια δεν υπήρξε καμία αντίσταση στην αμερικανική κατοχή. Καμία, σε κανένα χωριό. Πολλές χιλιάδες πρώην Ταλιμπάν παρέμειναν σε αυτά τα χωριά.

Αυτό είναι ένα εκπληκτικό γεγονός. Σκεφτείτε την αντίθεση με το Ιράκ, όπου η αντίσταση ήταν ευρέως διαδεδομένη από την πρώτη ημέρα της κατοχής το 2003. Ή σκεφτείτε τη ρωσική εισβολή στο Αφγανιστάν το 1979, που αντιμετωπίστηκε με το ίδιο κύμα οργής.

Ο λόγος δεν ήταν απλώς ότι οι Ταλιμπάν δεν πολεμούσαν. Ήταν ότι οι απλοί άνθρωποι, ακόμη και στην καρδιά των Ταλιμπάν στο νότο, τόλμησαν να ελπίζουν ότι η αμερικανική κατοχή θα έφερνε ειρήνη στο Αφγανιστάν και θα ανέπτυσσε την οικονομία για να τερματιστεί η τρομερή φτώχεια.

Η ειρήνη ήταν ζωτικής σημασίας. Μέχρι το 2001 οι Αφγανοί ήταν παγιδευμένοι σε πόλεμο για είκοσι τρία χρόνια, πρώτα σε έναν εμφύλιο πόλεμο μεταξύ κομμουνιστών και ισλαμιστών, στη συνέχεια σε έναν πόλεμο μεταξύ ισλαμιστών και σοβιετικών εισβολέων, στη συνέχεια σε έναν πόλεμο μεταξύ ισλαμιστών πολέμαρχων και στη συνέχεια σε έναν πόλεμο στο βόρειο τμήμα της χώρας μεταξύ ισλαμιστών πολέμαρχων και των Ταλιμπάν.

Είκοσι τρία χρόνια πολέμου σήμαιναν θάνατο, ακρωτηριασμό, εξορία και στρατόπεδα προσφύγων, φτώχεια, τόσα πολλά είδη θλίψης και ατελείωτο φόβο και αγωνία. Ίσως το καλύτερο βιβλίο για το πώς ήταν αυτό το συναίσθημα είναι των Klaits και Gulmanadova Klaits, *Love and War in Afghanistan* (2005). Οι άνθρωποι επιθυμούσαν απεγνωσμένα την ειρήνη. Μέχρι το 2001

ακόμη και οι υποστηρικτές των Ταλιμπάν αισθάνονταν ότι μια κακή ειρήνη ήταν καλύτερη από έναν καλό πόλεμο.

Επίσης, οι Ηνωμένες Πολιτείες ήταν απίστευτα πλούσιες. Οι Αφγανοί πίστευαν ότι η κατοχή θα μπορούσε να οδηγήσει στην ανάπτυξη που θα τους έσωζε από τη φτώχεια.

Οι Αφγανοί περίμεναν. Οι ΗΠΑ έφεραν τον πόλεμο, όχι την ειρήνη.

Ο στρατός των ΗΠΑ και του Ηνωμένου Βασιλείου κατέλαβε βάσεις σε όλα τα χωριά και τις μικρές πόλεις της ενδοχώρας των Ταλιμπάν, τις κυρίως παστούν περιοχές του νότου και της ανατολής. Οι μονάδες αυτές δεν ενημερώθηκαν ποτέ για τον άτυπο διακανονισμό που διαπραγματεύτηκαν οι Αμερικανοί με τους Ταλιμπάν. Δεν μπορούσαν να τους το πουν, γιατί αυτό θα ντρόπιαζε την κυβέρνηση του προέδρου Μπους. Έτσι, οι αμερικανικές μονάδες θεώρησαν ως αποστολή τους να ξεριζώσουν τους εναπομείναντες «κακούς», οι οποίοι προφανώς υπήρχαν ακόμη εκεί.

Οι νυχτερινές επιδρομές γκρέμιζαν πόρτες, ταπείνωναν και τρομοκρατούσαν οικογένειες, έπαιρναν άνδρες για να τους βασανίσουν για πληροφορίες σχετικά με τους άλλους κακούς. Ήταν εδώ, και σε μυστικές τοποθεσίες σε όλο τον κόσμο, όπου ο αμερικανικός στρατός και οι μυστικές υπηρεσίες ανέπτυξαν τις νέες μορφές βασανιστηρίων που ο κόσμος θα έβλεπε για λίγο από το Αμπού Γκράιμπ, την αμερικανική φυλακή στο Ιράκ.

Ορισμένοι από τους κρατούμενους ήταν Ταλιμπάν που δεν είχαν πολεμήσει. Κάποιοι ήταν απλώς άνθρωποι που προδόθηκαν στους Αμερικανούς από τοπικούς εχθρούς που επιθυμούσαν τη γη τους ή τους κρατούσαν κακία.

Τα απομνημονεύματα του Αμερικανού στρατιώτη Johnny Rico, *Blood Makes the Grass Grow Green*, παρέχουν μια χρήσιμη περιγραφή του τι συνέβη στη συνέχεια. Εξοργισμένοι συγγενείς και χωρικοί έριξαν μερικές βολές κατά των Αμερικανών στο σκοτάδι. Ο αμερικανικός στρατός έσπασε περισσότερες πόρτες και βασάνισε

περισσότερους άνδρες. Οι χωρικοί έριξαν κι άλλες σφαίρες. Οι Αμερικανοί εξαπέλυσαν αεροπορικές επιδρομές και οι βόμβες τους σκότωναν τη μία οικογένεια μετά την άλλη.

Ο πόλεμος επέστρεψε στα νότια και ανατολικά της χώρας.

Η ανισότητα και η διαφθορά αυξήθηκαν

Οι Αφγανοί ήλπιζαν σε μια ανάπτυξη που θα μπορούσε να ευνοήσει τόσο τους πλούσιους όσο και τους φτωχούς. Φαινόταν τόσο αυτονόητο και τόσο εύκολο να γίνει. Αλλά δεν καταλάβαιναν την αμερικανική πολιτική στο εξωτερικό. Και δεν καταλάβαιναν τη βαθιά αφοσίωση του 1% των Ηνωμένων Πολιτειών στην κλιμακούμενη ανισότητα στη δική τους χώρα.

Έτσι, τα αμερικανικά χρήματα εισέρρευσαν στο Αφγανιστάν. Αλλά πήγαν στους ανθρώπους της νέας κυβέρνησης με επικεφαλής τον Χαμίντ Καρζάι. Πήγαν στους ανθρώπους που συνεργάζονται με τους Αμερικανούς και τα κατοχικά στρατεύματα άλλων εθνών. Και πήγαν στους πολέμαρχους και τις φατρίες τους που ήταν βαθιά εμπλεκόμενοι στο διεθνές εμπόριο οπίου και ηρωίνης, το οποίο διευκόλυνε η CIA και ο πακιστανικός στρατός. Πήγε στους ανθρώπους που είχαν την τύχη να έχουν πολυτελή, καλά προστατευμένα σπίτια στην Καμπούλ τα οποία μπορούσαν να νοικιάσουν στο προσωπικό των ξένων. Πήγε στους άνδρες και τις γυναίκες που εργάζονταν σε ΜΚΟ που χρηματοδοτούνταν από το εξωτερικό.

Φυσικά οι άνθρωποι σε αυτές τις ομάδες αλληλεπικαλύπτονταν.

Οι Αφγανοί είχαν από καιρό συνηθίσει στη διαφθορά. Την περίμεναν και τη μισούσαν. Αλλά αυτή τη φορά η έκταση ήταν πρωτοφανής. Και στα μάτια των φτωχών και των μεσαίων εισοδημάτων, όλος ο αισχρός νέος πλούτος, ανεξάρτητα από το πώς αποκτήθηκε, φαινόταν να είναι διαφθορά.

Την τελευταία δεκαετία οι Ταλιμπάν έχουν προσφέρει δύο

πράγματα σε όλη τη χώρα. Το πρώτο είναι ότι δεν είναι διεφθαρμένοι, όπως δεν ήταν διεφθαρμένοι όταν βρίσκονταν στην εξουσία πριν από το 2001. Είναι η μόνη πολιτική δύναμη στη χώρα για την οποία ίσχυσε ποτέ αυτό.

Το κρίσιμο είναι ότι οι Ταλιμπάν έχουν λειτουργήσει ένα έντιμο δικαστικό σύστημα στις αγροτικές περιοχές που ήλεγχαν. Η φήμη τους είναι τόσο υψηλή που πολλοί άνθρωποι που εμπλέκονται σε αστικές δίκες στις πόλεις έχουν συμφωνήσει ότι και οι δύο πλευρές θα απευθύνονται σε δικαστές των Ταλιμπάν στην ύπαιθρο. Αυτό τους επιτρέπει γρήγορη, φθηνή και δίκαιη απονομή δικαιοσύνης χωρίς μαζικές δωροδοκίες. Επειδή η δικαιοσύνη ήταν δίκαιη, και τα δύο μέρη μπορούσαν να το αποδεχτούν.

Για τους ανθρώπους στις περιοχές που ελέγχονται από τους Ταλιμπάν, η δίκαιη δικαιοσύνη αποτελούσε επίσης προστασία από την ανισότητα. Όταν οι πλούσιοι μπορούν να δωροδοκούν τους δικαστές, μπορούν να κάνουν ό,τι θέλουν στους φτωχούς. Η γη ήταν το κρίσιμο πράγμα. Πλούσιοι και ισχυροί άνδρες, πολέμαρχοι και κυβερνητικοί αξιωματούχοι μπορούσαν να αρπάξουν ή να κλέψουν ή να εξαπατήσουν για να αποκτήσουν τον έλεγχο της γης των μικροκαλλιεργητών και να καταπιέσουν τους ακόμη φτωχότερους μεροκαματιάρηδες. Αλλά οι δικαστές των Ταλιμπάν, όπως όλοι καταλάβαιναν, ήταν πρόθυμοι να αποφανθούν υπέρ των φτωχών.

Το μίσος για τη διαφθορά, την ανισότητα και την κατοχή συγχωνεύτηκε.

20 χρόνια μετά

Έχουν περάσει είκοσι χρόνια από το 2001, όταν οι Ταλιμπάν υπέκυψαν στους Αμερικάνους μετά την 11η Σεπτεμβρίου. Μέσα σε είκοσι χρόνια πολέμου και κρίσης συμβαίνουν τεράστιες αλλαγές στα πολιτικά μαζικά κινήματα. Οι Ταλιμπάν έμαθαν και άλλαξαν. Πώς θα μπορούσε να γίνει διαφορετικά; Πολλοί Αφγανοί και πολλοί ξένοι ειδικοί έχουν σχολιάσει αυτό το γεγονός. Ο

Giustozzi έχει χρησιμοποιήσει τον χρήσιμο όρο νεο-Ταλιμπάν[2].

Αυτή η αλλαγή, όπως παρουσιάζεται δημόσια, έχει διάφορες πτυχές. Οι Ταλιμπάν συνειδητοποίησαν ότι ο σοβινισμός υπέρ των Παστούν ήταν μια μεγάλη αδυναμία. Τώρα τονίζουν ότι είναι Μουσουλμάνοι, αδελφοί όλων των άλλων Μουσουλμάνων, και ότι θέλουν και έχουν την υποστήριξη των Μουσουλμάνων πολλών εθνοτικών ομάδων.

Όμως, τα τελευταία χρόνια υπήρξε μια οδυνηρή διάσπαση των δυνάμεων των Ταλιμπάν. Μια μειοψηφία μαχητών και υποστηρικτών των Ταλιμπάν έχουν συμμαχήσει με το Ισλαμικό Κράτος. Η διαφορά είναι ότι το Ισλαμικό Κράτος εξαπολύει τρομοκρατικές επιθέσεις εναντίον Σιιτών, Σιχ και Χριστιανών. Οι Ταλιμπάν στο Πακιστάν κάνουν το ίδιο, όπως και το μικρό δίκτυο Χακκανί που χρηματοδοτείται από τις πακιστανικές μυστικές υπηρεσίες. Αλλά η πλειοψηφία των Ταλιμπάν καταδικάζει με συνέπεια όλες αυτές τις επιθέσεις.

Θα επιστρέψουμε σε αυτή τη διάσπαση αργότερα, καθώς έχει επιπτώσεις στο τι θα συμβεί στη συνέχεια.

Οι νέοι Ταλιμπάν έχουν επίσης τονίσει το ενδιαφέρον τους για τα δικαιώματα των γυναικών. Λένε ότι δέχονται τη μουσική και τα βίντεο και έχουν μετριάσει τις πιο άγριες και πουριτανικές πλευρές της προηγούμενης διακυβέρνησής τους. Και τώρα λένε ξανά και ξανά ότι θέλουν να κυβερνήσουν ειρηνικά, χωρίς να εκδικηθούν τους ανθρώπους της παλιάς τάξης.

Πόσα από αυτά είναι προπαγάνδα και πόσα αλήθεια, είναι δύσκολο να πούμε. Επιπλέον, το τι θα συμβεί στη συνέχεια εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το τι θα συμβεί στην οικονομία και από τις ενέργειες των ξένων δυνάμεων. Γι' αυτό, περισσότερα αργότερα. Το θέμα μας εδώ είναι ότι οι Αφγανοί έχουν λόγους να επιλέξουν τους Ταλιμπάν έναντι των Αμερικανών, των πολέμαρχων και της κυβέρνησης του Άσραφ Γάνι.

Τι γίνεται με τη σωτηρία των Αφγανών γυναικών;

Πολλοί αναγνώστες θα αναρωτιούνται τώρα, επίμονα, αλλά τι γίνεται με τις Αφγανές γυναίκες; Η απάντηση δεν είναι απλή.

Πρέπει να ξεκινήσουμε πηγαίνοντας πίσω στη δεκαετία του 1970. Σε όλο τον κόσμο, συγκεκριμένα συστήματα έμφυλης ανισότητας είναι συνυφασμένα με ένα συγκεκριμένο σύστημα ταξικής ανισότητας. Το Αφγανιστάν δεν διέφερε.

Η Nancy έκανε ανθρωπολογική έρευνα πεδίου με γυναίκες και άνδρες Παστούν στα βόρεια της χώρας στις αρχές της δεκαετίας του 1970. Ζούσαν από τη γεωργία και την εκτροφή ζώων. Το επόμενο βιβλίο της Nancy, *Bartered Brides: Politics and Marriage in a Tribal Society*(Πολιτική και γάμος σε μια φυλετική κοινωνία), εξηγεί τις σχέσεις μεταξύ των ταξικών, έμφυλων και εθνοτικών διαιρέσεων εκείνη την εποχή. Και αν θέλετε να μάθετε τι σκέφτονταν οι ίδιες αυτές οι γυναίκες για τις ζωές, τα προβλήματα και τις χαρές τους, η Nancy και ο πρώην συνεργάτης της Richard Tapper δημοσίευσαν πρόσφατα το βιβλίο *Afghan Village Voices*, μια μετάφραση πολλών από τις μαγνητοταινίες που έφτιαξαν γυναίκες και άνδρες στο πεδίο.

Αυτή η πραγματικότητα ήταν πολύπλοκη, σκληρή, καταπιεστική και γεμάτη αγάπη. Με αυτή τη έννοια, δεν διέφερε από την πολυπλοκότητα του σεξισμού και της ταξικής διαίρεσης στις Ηνωμένες Πολιτείες. Αλλά η τραγωδία του επόμενου μισού αιώνα θα άλλαζε πολλά από αυτά. Αυτός η μακροχρόνια δυστυχία παρήγαγε τον ιδιαίτερο σεξισμό των Ταλιμπάν, ο οποίος δεν είναι αυτόματο προϊόν της αφγανικής παράδοσης.

Η ιστορία αυτής της νέας στροφής ξεκινά το 1978. Τότε άρχισε ο εμφύλιος πόλεμος μεταξύ της κομμουνιστικής κυβέρνησης και της ισλαμικής αντίστασης των Μουτζαχεντίν. Οι ισλαμιστές κέρδιζαν, οπότε η Σοβιετική Ένωση εισέβαλε στα τέλη του 1979 για να υποστηρίξει την κομμουνιστική κυβέρνηση. Ακολούθησαν επτά χρόνια σκληρού πολέμου μεταξύ των Σοβιετικών και των Μουτζαχεντίν. Το 1987 τα σοβιετικά στρατεύματα αποχώρησαν

ηττημένα.

Όταν ζούσαμε στο Αφγανιστάν, στις αρχές της δεκαετίας του 1970, οι κομμουνιστές ήταν από τους καλύτερους ανθρώπους. Τους οδηγούσαν τρία πάθη. Ήθελαν να αναπτύξουν τη χώρα. Ήθελαν να τσακίσουν την εξουσία των μεγάλων γαιοκτημόνων και να μοιράσουν τη γη. Και ήθελαν την ισότητα για τις γυναίκες.

Αλλά το 1978 οι κομμουνιστές είχαν πάρει την εξουσία με στρατιωτικό πραξικόπημα, υπό την ηγεσία προοδευτικών αξιωματικών. Δεν είχαν κερδίσει την πολιτική υποστήριξη της πλειοψηφίας των χωρικών, σε μια συντριπτικά αγροτική χώρα. Το αποτέλεσμα ήταν ότι οι μόνοι τρόποι που μπορούσαν να αντιμετωπίσουν την αγροτική ισλαμική αντίσταση ήταν οι συλλήψεις, τα βασανιστήρια και οι βομβαρδισμοί. Όσο περισσότερο ο κομμουνιστοκρατούμενος στρατός έκανε τέτοιες σκληρότητες, τόσο περισσότερο μεγάλωνε η εξέγερση.

Τότε η Σοβιετική Ένωση εισέβαλε για να στηρίξει τους κομμουνιστές. Το κύριο όπλο τους ήταν οι βομβαρδισμοί από αέρος, και μεγάλα τμήματα της χώρας έγιναν ζώνες ελεύθερου πυρός. Μεταξύ μισού και ενός εκατομμυρίου Αφγανών σκοτώθηκαν. Τουλάχιστον άλλο ένα εκατομμύριο ακρωτηριάστηκαν για όλη τους τη ζωή. Μεταξύ έξι και οκτώ εκατομμυρίων οδηγήθηκαν στην εξορία στο Ιράν και το Πακιστάν και εκατομμύρια άλλοι έγιναν εσωτερικοί πρόσφυγες. Όλα αυτά σε μια χώρα με μόλις είκοσι πέντε εκατομμύρια κατοίκους.

Όταν ήρθαν στην εξουσία, το πρώτο πράγμα που προσπάθησαν να κάνουν οι κομμουνιστές ήταν η μεταρρύθμιση της γης και η νομοθεσία για τα δικαιώματα των γυναικών. Όταν οι Ρώσοι εισέβαλαν, η πλειοψηφία των κομμουνιστών τάχθηκε στο πλευρό τους. Πολλοί από αυτούς τους κομμουνιστές ήταν γυναίκες. Το αποτέλεσμα ήταν να σπιλωθεί το όνομα του φεμινισμού με την υποστήριξη βασανιστηρίων και σφαγών.

Φανταστείτε ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες δέχτηκαν εισβολή από μια ξένη δύναμη που σκότωσε μεταξύ δώδεκα και είκοσι τεσσάρων

εκατομμυρίων Αμερικανών, βασάνισε ανθρώπους σε κάθε πόλη και οδήγησε 100 εκατομμύρια Αμερικανούς στην εξορία. Φανταστείτε επίσης ότι σχεδόν όλες οι φεμινίστριες στις Ηνωμένες Πολιτείες υποστήριζαν τους εισβολείς. Μετά από αυτή την εμπειρία, πώς νομίζετε ότι θα αισθάνονταν οι περισσότεροι Αμερικανοί για μια δεύτερη εισβολή από άλλη ξένη δύναμη ή για τον φεμινισμό;

Πώς νομίζετε ότι οι περισσότερες γυναίκες του Αφγανιστάν αισθάνονται για μια άλλη εισβολή, αυτή τη φορά από τους Αμερικανούς, που δικαιολογείται από την ανάγκη διάσωσης των Αφγανών γυναικών; θυμηθείτε, αυτές οι στατιστικές για τους νεκρούς, τους ακρωτηριασμένους και τους πρόσφυγες κατά τη σοβιετική κατοχή δεν ήταν αφηρημένοι αριθμοί. Ήταν ζωντανές γυναίκες, και οι γιοι και οι κόρες τους, οι σύζυγοι, οι αδελφοί και οι αδελφές, οι μητέρες και οι πατέρες.

Έτσι, όταν η Σοβιετική Ένωση έφυγε, ηττημένη, οι περισσότεροι άνθρωποι ανέπνευσαν με ανακούφιση. Αλλά τότε οι τοπικοί ηγέτες της αντίστασης των Μουτζαχεντίν κατά των κομμουνιστών και των εισβολέων έγιναν τοπικοί πολέμαρχοι και πολέμησαν μεταξύ τους για τα λάφυρα της νίκης. Η πλειονότητα των Αφγανών είχε υποστηρίξει τους Μουτζαχεντίν, αλλά τώρα είχαν αηδιάσει από την απληστία, τη διαφθορά και τον ατελείωτο άχρηστο πόλεμο.

Το ταξικό και προσφυγικό υπόβαθρο των Ταλιμπάν

Το φθινόπωρο του 1994, οι Ταλιμπάν είχαν φτάσει στην Κανταχάρ, μια πόλη κυρίως Παστούν και τη μεγαλύτερη στο νότιο Αφγανιστάν. Οι Ταλιμπάν δεν έμοιαζαν με τίποτα παρόμοιο στην ιστορία του Αφγανιστάν. Ήταν προϊόντα δύο κατεξοχήν καινοτομιών του εικοστού αιώνα, των αεροπορικών βομβαρδισμών και των στρατοπέδων προσφύγων στο Πακιστάν. Ανήκαν σε μια διαφορετική κοινωνική τάξη από τις ελίτ που κυβερνούσαν το Αφγανιστάν.

Οι κομμουνιστές ήταν οι γιοι και οι κόρες της αστικής μεσαίας τάξης και των αγροτών μεσαίου επιπέδου στην ύπαιθρο με αρκετή

γη δική τους. Επικεφαλής τους ήταν άνθρωποι που φοιτούσαν στο μοναδικό πανεπιστήμιο της χώρας στην Καμπούλ. Ήθελαν να τσακίσουν την εξουσία των μεγάλων γαιοκτημόνων και να εκσυγχρονίσουν τη χώρα.

Οι ισλαμιστές που πολέμησαν τους κομμουνιστές ήταν άνδρες με παρόμοιο ταξικό υπόβαθρο, και ως επί το πλείστον πρώην φοιτητές του ίδιου πανεπιστημίου. Ήθελαν και αυτοί να εκσυγχρονίσουν τη χώρα, αλλά με διαφορετικό τρόπο. Και προσέβλεπαν στις ιδέες της Μουσουλμανικής Αδελφότητας και του Πανεπιστημίου Αλ Αλζχάρ στο Κάιρο.

Η λέξη Ταλιμπάν σημαίνει «μαθητές σε ισλαμικό σχολείο», όχι σε κρατικό σχολείο ή πανεπιστήμιο. Οι μαχητές των Ταλιμπάν που μπήκαν στην Κανταχάρ το 1994 ήταν νέοι άνδρες που είχαν σπουδάσει στα δωρεάν ισλαμικά σχολεία στους προσφυγικούς καταυλισμούς στο Πακιστάν. Ήταν παιδιά χωρίς τίποτα.

Οι ηγέτες των Ταλιμπάν ήταν μουλάδες χωριών από το Αφγανιστάν. Δεν είχαν τις διασυνδέσεις με τις ελίτ που είχαν πολλοί από τους ιμάμηδες των τζαμιών των πόλεων. Οι μουλάδες των χωριών ήξεραν να διαβάζουν και έχαιραν κάποιου σεβασμού από τους άλλους χωρικούς. Αλλά η κοινωνική τους θέση ήταν πολύ χαμηλότερη από εκείνη ενός γαιοκτήμονα ή ενός απόφοιτου λυκείου σε κυβερνητικό αξίωμα.

Οι Ταλιμπάν διοικούνταν από μια επιτροπή δώδεκα ανδρών. Και οι δώδεκα είχαν χάσει ένα χέρι, ένα πόδι ή ένα μάτι από σοβιετικές βόμβες στον πόλεμο. Οι Ταλιμπάν ήταν, μεταξύ άλλων, το κόμμα των φτωχών και μεσαίων Παστούν χωρικών.[3]

Είκοσι χρόνια πολέμου είχαν αφήσει την Κανταχάρ χωρίς νόμο και στο έλεος των αντιμαχόμενων παραστρατιωτικών ομάδων. Το σημείο καμπής ήρθε όταν οι Ταλιμπάν κυνήγησαν έναν τοπικό διοικητή που είχε βιάσει ένα αγόρι και δύο (ενδεχομένως τρεις) γυναίκες. Οι Ταλιμπάν τον έπιασαν και τον κρέμασαν. Αυτό που έκανε την παρέμβασή τους εντυπωσιακή δεν ήταν μόνο η αποφασιστικότητά τους να βάλουν τέλος στις δολοφονικές

εσωτερικές διαμάχες και να αποκαταστήσουν την αξιοπρέπεια και την ασφάλεια των ανθρώπων, αλλά και η αηδία τους για την υποκρισία των άλλων ισλαμιστών.

Από την πρώτη στιγμή οι Ταλιμπάν χρηματοδοτούνταν από τους Σαουδάραβες, τους Αμερικανούς και τον πακιστανικό στρατό. Η Ουάσιγκτον ήθελε μια ειρηνική χώρα που θα μπορούσε να φιλοξενήσει αγωγούς πετρελαίου και φυσικού αερίου από την Κεντρική Ασία. Οι Ταλιμπάν ξεχώριζαν επειδή δεν επέτρεπαν εξαιρέσεις στις απαγορεύσεις που προσπαθούσαν να επιβάλουν, καθώς και για την αυστηρότητα με την οποία εφάρμοζαν τους κανόνες.

Πολλοί Αφγανοί ήταν ευγνώμονες για την αποκατάσταση της τάξης και της στοιχειώδους ασφάλειας, αλλά οι Ταλιμπάν ήταν θρησκευτικοί σεχταριστές και ανίκανοι να ελέγξουν τη χώρα και, το 1996, οι Αμερικανοί απέσυραν την υποστήριξή τους. Όταν το έκαναν αυτό, εξαπέλυσαν μια νέα, και δολοφονική, εκδοχή της ισλαμοφοβίας εναντίον των Ταλιμπάν.

Σχεδόν εν μία νυκτί, οι Αφγανές γυναίκες θεωρήθηκαν ανήμπορες και καταπιεσμένες, ενώ οι Αφγανοί άνδρες –ή αλλιώς οι Ταλιμπάν– κατακρίθηκαν ως φανατικοί άγριοι, παιδόφιλοι και σαδιστές πατριάρχες, σχεδόν καθόλου άνθρωποι.

Για τέσσερα χρόνια πριν από την 11η Σεπτεμβρίου οι Ταλιμπάν ήταν στο στόχαστρο των Αμερικανών, ενώ φεμινίστριες και άλλοι φώναζαν για την προστασία των Αφγανών γυναικών. Όταν άρχισαν οι αμερικανικοί βομβαρδισμοί, όλοι έπρεπε να καταλάβουν ότι οι Αφγανές γυναίκες χρειάζονταν βοήθεια. Τι θα μπορούσε να πάει στραβά;

9/11 και ο αμερικανικός πόλεμος

Οι βομβαρδισμοί ξεκίνησαν στις 7 Οκτωβρίου. Μέσα σε λίγες μέρες, οι Ταλιμπάν είχαν αναγκαστεί να κρυφτούν –ή είχαν κυριολεκτικά ευνουχιστεί– όπως διαφήμιζε μια φωτογραφία στο

πρωτοσέλιδο της *Daily Mail*. Οι δημοσιευμένες εικόνες του πολέμου ήταν πραγματικά σοκαριστικές ως προς τη βία και τον σαδισμό που απεικόνιζαν. Πολλοί άνθρωποι στην Ευρώπη ήταν τρομοκρατημένοι από την κλίμακα των βομβαρδισμών και την απόλυτη αδιαφορία για τις ζωές των Αφγανών[4].

Ωστόσο, στις Ηνωμένες Πολιτείες εκείνο το φθινόπωρο, το μείγμα εκδίκησης και πατριωτισμού είχε ως αποτέλεσμα οι αντίθετες φωνές να είναι σπάνιες και ως επί το πλείστον να μην ακούγονται. Αναρωτηθείτε, όπως έκανε τότε η Saba Mahmood: «Γιατί οι συνθήκες πολέμου, (μετανάστευσης, στρατιωτικοποίησης) και πείνας (υπό τους Μουτζαχεντίν) θεωρήθηκαν λιγότερο επώδυνες για τις γυναίκες από την έλλειψη εκπαίδευσης, απασχόλησης και κυρίως, στην εκστρατεία των μέσων ενημέρωσης, για το δυτικό στυλ ντυσίματος (υπό τους Ταλιμπάν);».[5]

Στη συνέχεια, αναρωτηθείτε ξανά, ακόμη πιο έντονα: πώς θα μπορούσατε να «σώσετε τις Αφγανές γυναίκες» βομβαρδίζοντας έναν άμαχο πληθυσμό που περιελάμβανε, μαζί με τις ίδιες τις γυναίκες, τα παιδιά τους, τους συζύγους, τους πατέρες και τα αδέλφια τους; Αυτή θα έπρεπε να ήταν η ερώτηση που θα έβαζε τέλος στο επιχείρημα, αλλά δεν ήταν.

Η πιο κραυγαλέα έκφραση της φεμινιστικής ισλαμοφοβίας ήρθε λίγο περισσότερο από ένα μήνα μετά τον πόλεμο. Ένας εξαιρετικά άνισος πόλεμος εκδίκησης δεν φαίνεται πολύ καλός στα μάτια του κόσμου, οπότε καλύτερα να κάνουμε κάτι που φαίνεται ενάρετο. Εν όψει της αμερικανικής γιορτής των Ευχαριστιών, στις 17 Νοεμβρίου 2001, η Λόρα Μπους, η σύζυγος του Προέδρου, κατείγγηλε έντονα το δράμα των καλυμμένων Αφγανών γυναικών. Η Σερί Μπλερ, σύζυγος του Βρετανού πρωθυπουργού, επανέλαβε τα λεγόμενά της λίγες ημέρες αργότερα. Οι σύζυγοι αυτών των πλούσιων πολεμοκάπηλων χρησιμοποιούσαν όλο το βάρος του οριενταλιστικού παραδείγματος για να κατηγορήσουν τα θύματα και να δικαιολογήσουν έναν πόλεμο εναντίον μερικών από τους φτωχότερους ανθρώπους στη γη. Και η «σωτηρία των Αφγανών

γυναικών» έγινε η επίμονη κραυγή πολλών φιλελεύθερων φεμινιστριών για να δικαιολογήσουν τον αμερικανικό πόλεμο[6].

Με την εκλογή του Ομπάμα το 2008, η χορωδία της ισλαμοφοβίας έγινε ηγεμονική μεταξύ των Αμερικανών φιλελεύθερων. Εκείνη τη χρονιά η αμερικανική αντιπολεμική συμμαχία ουσιαστικά αυτοδιαλύθηκε για να βοηθήσει την εκστρατεία του Ομπάμα. Οι Δημοκρατικοί και εκείνες οι φεμινίστριες που υποστήριξαν την υπουργό Εξωτερικών του Ομπάμα, Χίλαρι Κλίντον, που ήταν γεράκι του πολέμου, δεν μπορούσαν να δεχτούν την αλήθεια ότι το Αφγανιστάν και το Ιράκ ήταν και οι δύο πόλεμοι για το πετρέλαιο[7].

Είχαν μόνο μια δικαιολογία για τους ατελείωτους πολέμους για το πετρέλαιο – τα βάσανα των Αφγανών γυναικών. Η φεμινιστική στροφή ήταν ένα έξυπνο τέχνασμα. Απέκλεισε τις συγκρίσεις μεταξύ της αναμφισβήτητα σεξιστικής κυριαρχίας των Ταλιμπάν και του σεξισμού στις Ηνωμένες Πολιτείες. Πολύ πιο σοκαριστικό, η φεμινιστική στροφή εξωράισε και εκτόπισε αποτελεσματικά τις άσχημες αλήθειες για έναν κατάφωρα άνισο πόλεμο. Και διαχώρισε αυτές τις υποθετικές «γυναίκες που πρέπει να σωθούν» από τις δεκάδες χιλιάδες πραγματικές Αφγανές γυναίκες, άνδρες και παιδιά που σκοτώθηκαν, τραυματίστηκαν, ορφάνεψαν ή έμειναν άστεγες και πεινασμένες από τις αμερικανικές βόμβες.

Πολλές από τις φίλες και τα μέλη της οικογένειάς μας στην Αμερική είναι φεμινίστριες που πίστεψαν με καλή διάθεση μεγάλο μέρος αυτής της προπαγάνδας. Αλλά αυτό που τους ζητήθηκε να υποστηρίξουν ήταν ένα πλέγμα ψεμάτων, μια διαστροφή του φεμινισμού. Ήταν ο φεμινισμός του εισβολέα και της διεφθαρμένης κυβερνητικής ελίτ. Ήταν ο φεμινισμός των βασανιστών και των μη επανδρωμένων αεροσκαφών.

Πιστεύουμε ότι ένας άλλος φεμινισμός είναι εφικτός.

Αλλά παραμένει αλήθεια ότι οι Ταλιμπάν είναι βαθιά σεξιστές. Ο μισογυνισμός κέρδισε μια νίκη στο Αφγανιστάν. Αλλά δεν

χρειαζόταν να γίνει έτσι.

Οι κομμουνιστές που συμπαρατάχθηκαν με τη σκληρότητα των σοβιετικών εισβολέων είχαν απαξιώσει τον φεμινισμό στο Αφγανιστάν για τουλάχιστον μια γενιά. Αλλά τότε εισέβαλαν οι Ηνωμένες Πολιτείες και μια νέα γενιά Αφγανών ειδικευμένων γυναικών τάχθηκε στο πλευρό των νέων εισβολέων για να προσπαθήσει να κερδίσει δικαιώματα για τις γυναίκες. Και το δικό τους όνειρο κατέληξε σε συνεργασία, ντροπή και αίμα. Κάποιες ήταν καριερίστριες, φυσικά, που έλεγαν κοινοτοπίες με αντάλλαγμα τη χρηματοδότηση. Αλλά πολλές άλλες είχαν ως κίνητρο ένα ειλικρινές και ανιδιοτελές όνειρο. Η αποτυχία τους είναι τραγική.

Στερεότυπα και συγχύσεις

Έξω από το Αφγανιστάν, υπάρχει μεγάλη σύγχυση όσον αφορά τα στερεότυπα για τους Ταλιμπάν που αναπτύχθηκαν τα τελευταία είκοσι πέντε χρόνια. Αλλά σκεφτείτε προσεκτικά όταν ακούτε τα στερεότυπα ότι είναι φεουδαρχικοί, βάναυσοι και πρωτόγονοι. Πρόκειται για ανθρώπους με φορητούς υπολογιστές, οι οποίοι διαπραγματεύονται με τους Αμερικανούς στο Κατάρ τα τελευταία δεκατέσσερα χρόνια.

Οι Ταλιμπάν δεν είναι προϊόν του Μεσαίωνα. Είναι το προϊόν των χειρότερων εποχών του τέλους του εικοστού αιώνα και των αρχών του εικοστού πρώτου αιώνα. Αν κοιτάζουν κατά κάποιο τρόπο προς τα πίσω σε μια φαντασιακή καλύτερη εποχή, αυτό δεν αποτελεί έκπληξη. Αλλά έχουν διαμορφωθεί από τη ζωή κάτω από αεροπορικούς βομβαρδισμούς, στρατόπεδα προσφύγων, κομμουνισμό, πόλεμο κατά της τρομοκρατίας, αναβαθμισμένες ανακρίσεις, την κλιματική αλλαγή, την πολιτική του διαδικτύου και την αυξανόμενη ανισότητα του νεοφιλελευθερισμού. Ζουν τώρα όπως όλοι οι άλλοι.

Οι ρίζες τους σε μια φυλετική κοινωνία μπορεί επίσης να προκαλέσουν σύγχυση. Αλλά όπως έχει υποστηρίξει ο Richard

Tapper, οι φυλές δεν είναι αταβιστικοί θεσμοί. Είναι ο τρόπος με τον οποίο οι αγρότες σε αυτό το μέρος του κόσμου οργανώνουν την εμπλοκή τους με το κράτος. Και η ιστορία του Αφγανιστάν δεν ήταν ποτέ απλώς θέμα ανταγωνιστικών εθνοτικών ομάδων, αλλά μάλλον θέμα πολύπλοκων συμμαχιών μεταξύ ομάδων και διαιρέσεων εντός ομάδων[8].

Υπάρχει ένα σύνολο προκαταλήψεων στην Αριστερά, οι οποίες ωθούν ορισμένους ανθρώπους να αναρωτιούνται πώς οι Ταλιμπάν μπορούν να είναι στο πλευρό των φτωχών και των αντιιμπεριαλιστών, αν δεν είναι «προοδευτικοί». Αφήστε στην άκρη προς το παρόν ότι η λέξη προοδευτικός σημαίνει ελάχιστα. Φυσικά οι Ταλιμπάν είναι εχθρικοί προς τον σοσιαλισμό και τον κομμουνισμό. Οι ίδιοι, ή οι γονείς ή οι παππούδες τους, σκοτώθηκαν και βασανίστηκαν από σοσιαλιστές και κομμουνιστές. Επιπλέον, κάθε κίνημα που έχει διεξάγει εικοσαετή ανταρτοπόλεμο και έχει νικήσει μια μεγάλη αυτοκρατορία είναι αντιιμπεριαλιστικό, αλλιώς οι λέξεις δεν έχουν νόημα.

Η πραγματικότητα είναι αυτή που είναι. Οι Ταλιμπάν είναι ένα κίνημα φτωχών αγροτών, ενάντια σε μια αυτοκρατορική κατοχή, βαθιά μισογυνικό, υποστηριζόμενο από πολλές γυναίκες, άλλοτε ρατσιστικό και θρησκευτικά σεχταριστικό και άλλοτε όχι. Αυτή είναι μια δέσμη αντιφάσεων που παράγει η ιστορία.

Μια άλλη πηγή σύγχυσης είναι η ταξική πολιτική των Ταλιμπάν. Πώς είναι δυνατόν να είναι στο πλευρό των φτωχών, όπως προφανώς είναι, και ταυτόχρονα να αντιτίθενται τόσο σφοδρά στο σοσιαλισμό; Η απάντηση είναι ότι η εμπειρία της ρωσικής κατοχής αφαίρεσε τη δυνατότητα σοσιαλιστικών διατυπώσεων για τις τάξεις. Αλλά δεν άλλαξε την ταξική πραγματικότητα. Κανείς δεν δημιούργησε ποτέ ένα μαζικό κίνημα ανάμεσα σε φτωχούς αγρότες που να κατακτήσει την εξουσία χωρίς να θεωρείται ότι βρίσκεται στο πλευρό των φτωχών.

Οι Ταλιμπάν δεν μιλούν με ταξική γλώσσα, αλλά με τη γλώσσα της δικαιοσύνης και της διαφθοράς. Αυτές οι λέξεις περιγράφουν την ίδια πλευρά.

Τίποτα από αυτά δεν σημαίνει ότι οι Ταλιμπάν θα κυβερνήσουν απαραίτητα προς το συμφέρον των φτωχών. Έχουμε δει αρκετές αγροτικές εξεγέρσεις να έρχονται στην εξουσία τον τελευταίο αιώνα και πλέον, μόνο και μόνο για να γίνουν κυβερνήσεις των αστικών ελίτ. Και τίποτα από αυτά δεν πρέπει να αποσπάσει την προσοχή από την αλήθεια ότι οι Ταλιμπάν σκοπεύουν να γίνουν δικτάτορες, όχι δημοκράτες.

Μια ιστορική αλλαγή στην Αμερική

Η πτώση της Καμπούλ σηματοδοτεί μια αποφασιστική ήττα της αμερικανικής ισχύος σε όλο τον κόσμο. Αλλά σηματοδοτεί επίσης, ή καθιστά σαφή, μια βαθιά απόρριψη των Αμερικανών για την αμερικανική αυτοκρατορία.

Μια απόδειξη είναι οι δημοσκοπήσεις. Το 2001, αμέσως μετά την 11η Σεπτεμβρίου, το 85% έως 90% των Αμερικανών ενέκρινε την εισβολή στο Αφγανιστάν. Τα ποσοστά μειώνονται σταθερά. Τον περασμένο μήνα, το 62% των Αμερικανών ενέκρινε το σχέδιο του Μπάιντεν για ολική αποχώρηση και το 29% ήταν αντίθετο.

Αυτή η απόρριψη του πολέμου είναι κοινή τόσο στη δεξιά όσο και στην αριστερά. Η βάση της εργατικής τάξης του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος και του Τραμπ είναι κατά των πολέμων εκτός των συνόρων. Πολλοί στρατιώτες και οικογένειες στρατιωτικών προέρχονται από τις αγροτικές περιοχές και το νότο, όπου ο Τραμπ είναι ισχυρός. Είναι κατά οποιουδήποτε άλλου πολέμου, γιατί είναι οι ίδιοι και αυτοί που αγαπούν αυτοί που υπηρέτησαν, πέθαναν και τραυματίστηκαν.

Ο δεξιός πατριωτισμός στην Αμερική τώρα είναι φιλο-στρατιωτικός, αλλά αυτό σημαίνει υπέρ του στρατιώτη, όχι υπέρ του πολέμου. Όταν λένε «Make America Great Again», εννοούν ότι η Αμερική δεν είναι σπουδαία τώρα για τους Αμερικανούς, όχι ότι οι ΗΠΑ πρέπει να εμπλακούν περισσότερο στον κόσμο.

Μεταξύ των Δημοκρατικών, επίσης, η βάση της εργατικής τάξης

είναι κατά των πολέμων.

Υπάρχουν άνθρωποι που υποστηρίζουν περισσότερες στρατιωτικές επεμβάσεις. Είναι οι δημοκράτες του Ομπάμα, οι ρεπουμπλικάνοι του Ρόμνεϊ, οι στρατηγοί, πολλοί φιλελεύθεροι και συντηρητικοί ειδήμονες και σχεδόν όλοι στην ελίτ της Ουάσιγκτον. Αλλά ο αμερικανικός λαός στο σύνολό του, και ιδιαίτερα η εργατική τάξη, μαύροι, μελαμψοί και λευκοί, έχουν στραφεί εναντίον της αμερικανικής αυτοκρατορίας.

Μετά την πτώση της Σαϊγκόν, η αμερικανική κυβέρνηση δεν μπόρεσε να εξαπολύσει μεγάλες στρατιωτικές επεμβάσεις για τα επόμενα δεκαπέντε χρόνια. Μπορεί κάλλιστα να περάσει περισσότερος χρόνος μετά την πτώση της Καμπούλ.

Οι διεθνείς συνέπειες

Από το 1918, πριν από 103 χρόνια, οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι το ισχυρότερο έθνος στον κόσμο. Υπήρχαν ανταγωνιστικές δυνάμεις – πρώτα η Γερμανία, μετά η Σοβιετική Ένωση και τώρα η Κίνα. Αλλά οι ΗΠΑ ήταν κυρίαρχες. Αυτός ο «αμερικανικός αιώνας» φτάνει τώρα στο τέλος του.

Η μακροπρόθεσμη αιτία είναι η οικονομική άνοδος της Κίνας και η σχετική οικονομική παρακμή των Ηνωμένων Πολιτειών. Όμως η πανδημία του covid και η ήττα στο Αφγανιστάν καθιστούν τα τελευταία δύο χρόνια σημείο καμπής.

Η πανδημία του covid αποκάλυψε τη θεσμική ανικανότητα της άρχουσας τάξης και της κυβέρνησης των Ηνωμένων Πολιτειών. Το σύστημα απέτυχε να προστατεύσει τους ανθρώπους. Αυτή η χαοτική και επαίσχυντη αποτυχία είναι προφανής στους ανθρώπους σε όλο τον κόσμο.

Στη συνέχεια, υπάρχει το Αφγανιστάν. Αν κρίνετε με βάση τις δαπάνες και το υλικό, οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι συντριπτικά η κυρίαρχη στρατιωτική δύναμη παγκοσμίως. Αυτή η δύναμη έχει

ηττηθεί από φτωχούς ανθρώπους με σανδάλια σε μια μικρή χώρα οι οποίοι δεν έχουν τίποτα άλλο εκτός από αντοχή και θάρρος.

Η νίκη των Ταλιμπάν θα δώσει επίσης θάρρος στους ισλαμιστές πολλών διαφορετικών ειδών στη Συρία, την Υεμένη, τη Σομαλία, το Πακιστάν, το Ουζμπεκιστάν, το Τουρκμενιστάν, το Τατζικιστάν και το Μάλι. Αλλά θα ισχύει και σε ευρύτερο επίπεδο.

Τόσο η αποτυχία του covid όσο και η ήττα στο Αφγανιστάν θα περιορίσουν την ήπια ισχύ των ΗΠΑ[9]. Αλλά το Αφγανιστάν είναι επίσης μια ήττα για τη σκληρή ισχύ. Η δύναμη της άτυπης αυτοκρατορίας των Ηνωμένων Πολιτειών στηρίζεται εδώ και έναν αιώνα σε τρεις διαφορετικούς πυλώνες. Ο ένας είναι η μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο και η κυριαρχία στο παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Ο δεύτερος είναι η φήμη που έχουν σε πολλούς τομείς για τη δημοκρατία, την ικανότητα και την πολιτισμική ηγεσία. Ο τρίτος ήταν ότι αν η ήπια ισχύς αποτύγχανε, οι Ηνωμένες Πολιτείες θα εισέβαλαν για να υποστηρίξουν δικτατορίες και να τιμωρήσουν τους εχθρούς τους.

Αυτή η στρατιωτική δύναμη έχει χαθεί τώρα. Καμία κυβέρνηση δεν θα πιστέψει ότι οι ΗΠΑ μπορούν να τις σώσουν από έναν ξένο εισβολέα ή από τον ίδιο τους το λαό. Οι δολοφονίες με μη επανδρωμένα αεροσκάφη θα συνεχιστούν και θα προκαλέσουν μεγάλη δυστυχία. Αλλά πουθενά τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη από μόνα τους δεν θα είναι στρατιωτικά αποφασιστικής σημασίας.

Αυτή είναι η αρχή του τέλους του αμερικανικού αιώνα.

Τι συμβαίνει τώρα;

Κανείς δεν ξέρει τι θα συμβεί στο Αφγανιστάν τα επόμενα χρόνια. Μπορούμε όμως να προσδιορίσουμε ορισμένες από τις πιθανές πιεστικές συνθήκες.

Πρώτον, και πιο ελπιδοφόρο, είναι η βαθιά λαχτάρα για ειρήνη στις καρδιές των Αφγανών. Έχουν ζήσει σαράντα τρία χρόνια

πολέμου. Σκεφτείτε πόσο μόνο πέντε ή δέκα χρόνια εμφυλίου πολέμου και εισβολής έχουν σημαδέψει τόσες πολλές χώρες. Τώρα σκεφτείτε σαράντα τρία χρόνια.

Η Καμπούλ, η Κανταχάρ και η Μαζάρ, οι τρεις σημαντικότερες πόλεις, έχουν πέσει όλες χωρίς βία. Αυτό συμβαίνει επειδή οι Ταλιμπάν, όπως λένε συνεχώς, θέλουν μια χώρα ειρηνική και δεν θέλουν εκδίκηση. Αλλά αυτό συμβαίνει επίσης επειδή οι άνθρωποι που δεν υποστηρίζουν, και μάλιστα αυτοί που μισούν τους Ταλιμπάν, επέλεξαν επίσης να μην πολεμήσουν.

Οι ηγέτες των Ταλιμπάν γνωρίζουν σαφώς ότι πρέπει να προσφέρουν ειρήνη.

Γι' αυτό είναι επίσης απαραίτητο οι Ταλιμπάν να συνεχίσουν να απονέμουν δίκαιη δικαιοσύνη. Το ιστορικό τους είναι καλό. Αλλά οι πειρασμοί και οι πιέσεις της διακυβέρνησης έχουν διαφθείρει πολλά κοινωνικά κινήματα σε πολλές χώρες πριν από αυτούς.

Η οικονομική κατάρρευση είναι επίσης πολύ πιθανή. Το Αφγανιστάν είναι μια φτωχή και άνυδρη χώρα, όπου λιγότερο από το 5% της γης μπορεί να καλλιεργηθεί. Τα τελευταία είκοσι χρόνια οι πόλεις έχουν διογκωθεί πάρα πολύ. Αυτή η ανάπτυξη βασίστηκε στα χρήματα που εισέρευσαν από την κατοχή, και σε μικρότερο βαθμό από την καλλιέργεια οπίου. Χωρίς πολύ σημαντική ξένη βοήθεια από κάπου, θα υπάρξει απειλή οικονομικής κατάρρευσης.

Επειδή οι Ταλιμπάν το γνωρίζουν αυτό, προσφέρουν ρητά στις Ηνωμένες Πολιτείες μια συμφωνία. Οι Αμερικανοί θα δώσουν βοήθεια και σε αντάλλαγμα οι Ταλιμπάν δεν θα παρέχουν στέγη σε τρομοκράτες που θα μπορούσαν να εξαπολύσουν επιθέσεις όπως αυτή της 11ης Σεπτεμβρίου. Τόσο η κυβέρνηση Τραμπ όσο και η κυβέρνηση Μπάιντεν έχουν αποδεχθεί αυτή τη συμφωνία. Αλλά δεν είναι καθόλου σαφές ότι οι ΗΠΑ θα τηρήσουν αυτή την υπόσχεση.

Πράγματι, κάτι χειρότερο είναι απολύτως πιθανό. Προηγούμενες αμερικανικές κυβερνήσεις έχουν τιμωρήσει το Ιράκ, το Ιράν, την Κούβα και το Βιετνάμ για την ανυπακοή τους με μακροχρόνιες και

καταστροφικές οικονομικές κυρώσεις. Θα υψωθούν πολλές φωνές στις ΗΠΑ υπέρ τέτοιων κυρώσεων, για να λιμοκτονήσουν τα παιδιά του Αφγανιστάν στο όνομα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Στη συνέχεια, υπάρχει η απειλή της διεθνούς ανάμειξης, της υποστήριξης διαφορετικών δυνάμεων από διαφορετικές πολιτικές ή εθνοτικές δυνάμεις στο εσωτερικό του Αφγανιστάν. Οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Ινδία, το Πακιστάν, η Σαουδική Αραβία, το Ιράν, η Κίνα, η Ρωσία και το Ουζμπεκιστάν θα μπουν στον πειρασμό. Αυτό έχει ξανασυμβεί, και σε μια κατάσταση οικονομικής κατάρρευσης θα μπορούσε να προκαλέσει πολέμους δι' αντιπροσώπων.

Προς το παρόν, όμως, οι κυβερνήσεις του Ιράν, της Ρωσίας και του Πακιστάν επιθυμούν σαφώς την ειρήνη στο Αφγανιστάν.

Οι Ταλιμπάν έχουν επίσης υποσχεθεί να μην κυβερνήσουν με σκληρότητα. Αυτό είναι ευκολότερο να το λένε παρά να το κάνουν. Αντιμέτωποι με οικογένειες που έχουν συγκεντρώσει μεγάλες περιουσίες μέσω της διαφθοράς και του εγκλήματος, τι νομίζετε ότι θα θελήσουν να κάνουν οι φτωχοί στρατιώτες από τα χωριά;

Και έπειτα υπάρχει και το κλίμα. Το 1971 μια ξηρασία και ένας λιμός σε όλο τον βορρά και το κέντρο κατέστρεψε κοπάδια, καλλιέργειες και ζωές. Ήταν το πρώτο σημάδι των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην περιοχή, η οποία έφερε και άλλες ξηρασίες τα τελευταία πενήντα χρόνια. Μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, η γεωργία και η κτηνοτροφία θα γίνουν πιο επισφαλείς[10].

Όλοι αυτοί οι κίνδυνοι είναι πραγματικοί. Αλλά ο συχνά διορατικός ειδικός σε θέματα ασφάλειας Antonio Giustozzi έχει εικόνα της σκέψης τόσο μεταξύ των Ταλιμπάν όσο και μεταξύ των ξένων κυβερνήσεων και των Ταλιμπάν. Το άρθρο του στην εφημερίδα *The Guardian* στις 16 Αυγούστου ήταν ελπιδοφόρο. Το ολοκλήρωσε ως εξής:

«*Δεδομένου ότι οι περισσότερες γειτονικές χώρες επιθυμούν τη*

σταθερότητα στο Αφγανιστάν, τουλάχιστον προς το παρόν οι όποιες ρωγμές στη νέα κυβέρνηση συνασπισμού είναι απίθανο να αξιοποιηθούν από εξωτερικούς παράγοντες για να δημιουργήσουν ρήγματα. Αντίστοιχα, οι ηττημένοι του 2021 θα δυσκολευτούν να βρουν κάποιον πρόθυμο ή ικανό να τους υποστηρίξει στην έναρξη κάποιου είδους αντίστασης. Εφόσον η νέα κυβέρνηση συνασπισμού περιλαμβάνει βασικούς συμμάχους των γειτόνων του, πρόκειται για την έναρξη μιας νέας φάσης στην ιστορία του Αφγανιστάν»[11].

Τι μπορούμε να κάνουμε; Να καλωσορίσουμε τους πρόσφυγες.

Πολλοί άνθρωποι στη Δύση ρωτούν τώρα: «Τι μπορούμε να κάνουμε για να βοηθήσουμε τις Αφγανές γυναίκες;». Μερικές φορές η ερώτηση αυτή υποθέτει ότι οι περισσότερες Αφγανές γυναίκες αντιτίθενται στους Ταλιμπάν και οι περισσότεροι Αφγανοί άνδρες τους υποστηρίζουν. Αυτό είναι ανοησία. Είναι σχεδόν αδύνατο να φανταστεί κανείς το είδος της κοινωνίας στην οποία θα ίσχυε κάτι τέτοιο.

Αλλά υπάρχει ένα πιο συγκεκριμένο ερώτημα εδώ. Συγκεκριμένα, πώς μπορούν να βοηθήσουν τις Αφγανές φεμινίστριες;

Αυτό είναι ένα εύλογο και αξιοπρεπές ερώτημα. Η απάντηση είναι να οργανωθούμε για να τους αγοράσουμε αεροπορικά εισιτήρια και να τους δώσουμε καταφύγιο στην Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική.

Αλλά δεν είναι μόνο οι φεμινίστριες που θα χρειαστούν άσυλο. Δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι που εργάστηκαν για την κατοχή ζητούν απεγνωσμένα άσυλο, μαζί με τις οικογένειές τους. Το ίδιο και μεγαλύτερος αριθμός ανθρώπων που εργάστηκαν για την αφγανική κυβέρνηση.

Κάποιοι από αυτούς τους ανθρώπους είναι αξιοθαύμαστοι, κάποιοι είναι διεφθαρμένα τέρατα, πολλοί βρίσκονται στο ενδιάμεσο, και πολλοί είναι απλώς παιδιά. Αλλά υπάρχει μια ηθική επιταγή εδώ. Οι Ηνωμένες Πολιτείες και οι χώρες του ΝΑΤΟ έχουν δημιουργήσει τεράστια δεινά εδώ και είκοσι χρόνια. Το λιγότερο, το ελάχιστο

που θα έπρεπε να κάνουν είναι να σώσουν τους ανθρώπους των οποίων τις ζωές έχουν καταστρέψει.

Υπάρχει και ένα άλλο ηθικό ζήτημα εδώ. Αυτό που έμαθαν πολλοί Αφγανοί τα τελευταία σαράντα χρόνια έγινε επίσης σαφές την τελευταία δεκαετία του μαρτυρίου της Συρίας. Είναι πάρα πολύ εύκολο να κατανοήσουμε τις ατυχίες του παρελθόντος και της προσωπικής ιστορίας που οδηγούν τους ανθρώπους να κάνουν τα πράγματα που κάνουν. Η ταπεινοφροσύνη μας υποχρεώνει να κοιτάξουμε τη νεαρή κομμουνίστρια, τη μορφωμένη φεμινίστρια που εργάζεται για μια ΜΚΟ, τον βομβιστή αυτοκτονίας, τον Αμερικανό πεζοναύτη, τον μουλά του χωριού, τον μαχητή των Ταλιμπάν, την πενθούσα μητέρα ενός παιδιού που σκοτώθηκε από τις αμερικανικές βόμβες, τον Σιχ που ανταλλάζει χρήματα, τον αστυνομικό, τον φτωχό αγρότη που καλλιεργεί όπιο και να πούμε: «Εγώ πάω εκεί, αλλά με τη χάρη του θεού» ["there but for the grace of God go I"][12].

Η αποτυχία της αμερικανικής και της βρετανικής κυβέρνησης να σώσουν τους ανθρώπους που δούλευαν γι' αυτές ήταν ντροπιαστική και αποκαλυπτική. Στην πραγματικότητα δεν πρόκειται για αποτυχία, αλλά για επιλογή. Ο ρατσισμός κατά της μετανάστευσης βάρυνε περισσότερο τον Τζόνσον και τον Μπάιντεν από το χρέος της ανθρωπότητας.

Οι εκστρατείες για την υποδοχή των Αφγανών είναι ακόμα εφικτές. Φυσικά, ένα τόσο ισχυρό ηθικό επιχείρημα θα προσκρούει σε κάθε βήμα στον ρατσισμό και την ισλαμοφοβία. Αλλά την τελευταία εβδομάδα οι κυβερνήσεις της Γερμανίας και της Ολλανδίας ανέστειλαν κάθε απέλαση Αφγανών.

Από κάθε πολιτικό, οπουδήποτε, που μιλάει υπέρ των Αφγανών γυναικών πρέπει να ζητηθεί, ξανά και ξανά, να ανοίξουν τα σύνορα σε όλους τους Αφγανούς.

Και έπειτα υπάρχει και το τι μπορεί να συμβεί στους Χαζάρους. Όπως είπαμε, οι Ταλιμπάν έχουν πάψει να είναι απλώς ένα κίνημα των Παστούν και έχουν γίνει εθνικό, στρατολογώντας πολλούς

Τατζίκους και Ουζμπέκους. Και επίσης, λένε, μερικούς Χαζάρους. Αλλά όχι πολλούς.

Οι Χάζαροι είναι ο λαός που παραδοσιακά ζούσε στα κεντρικά βουνά. Πολλοί μετανάστευσαν επίσης σε πόλεις όπως η Μαζάρ και η Καμπούλ, όπου εργάζονταν ως αχθοφόροι και σε άλλες χαμηλά αμειβόμενες εργασίες. Αποτελούν περίπου το 15% του πληθυσμού του Αφγανιστάν. Οι ρίζες της εχθρότητας μεταξύ Παστούν και Χαζάρων βρίσκονται εν μέρει σε μακροχρόνιες διαμάχες για τη γη και τα δικαιώματα στη βόσκηση.

Αλλά πιο πρόσφατα έχει επίσης μεγάλη σημασία το γεγονός ότι οι Χαζάροι είναι Σιίτες, ενώ σχεδόν όλοι οι άλλοι Αφγανοί είναι Σουνίτες.

Οι σκληρές συγκρούσεις μεταξύ Σουνιτών και Σιιτών στο Ιράκ οδήγησαν σε διάσπαση της μαχητικής ισλαμιστικής παράδοσης. Αυτή η διάσπαση είναι περίπλοκη, αλλά σημαντική, και χρειάζεται μερικές εξηγήσεις.

Τόσο στο Ιράκ όσο και στη Συρία το Ισλαμικό Κράτος έχει διαπράξει σφαγές εναντίον Σιιτών, όπως ακριβώς σιιτικές πολιτοφυλακές έχουν σφαγιάσει Σουνίτες και στις δύο χώρες.

Τα πιο παραδοσιακά δίκτυα της Αλ Κάιντα παρέμειναν σταθερά αντίθετα στην επίθεση κατά των Σιιτών και υποστήριξαν την αλληλεγγύη μεταξύ των Μουσουλμάνων. Ο κόσμος συχνά επισημαίνει ότι η μητέρα του Οσάμα Μπιν Λάντεν ήταν η ίδια Σιίτισσα – στην πραγματικότητα Αλαουίτισσα από τη Συρία. Αλλά η ανάγκη της ενότητας ήταν πιο σημαντική. Αυτό ήταν το κύριο ζήτημα στη διάσπαση μεταξύ της Αλ Κάιντα και του Ισλαμικού Κράτους.

Στο Αφγανιστάν οι Ταλιμπάν υποστήριξαν επίσης με έμφαση την ισλαμική ενότητα. Η σεξουαλική εκμετάλλευση των γυναικών από το Ισλαμικό Κράτος είναι επίσης βαθιά αποκρουστική για τις αξίες των Ταλιμπάν, οι οποίοι είναι βαθιά σεξιστές αλλά πουριτανικοί και μετριοπαθείς. Για πολλά χρόνια οι Αφγανοί Ταλιμπάν ήταν συνεπείς στη δημόσια καταδίκη όλων των τρομοκρατικών επιθέσεων κατά Σιιτών, Χριστιανών και Σιχ.

Ωστόσο, αυτές οι επιθέσεις συμβαίνουν. Οι ιδέες του Ισλαμικού Κράτους είχαν ιδιαίτερη επιρροή στους Πακιστανούς Ταλιμπάν. Οι Αφγανοί Ταλιμπάν είναι μια οργάνωση. Οι Πακιστανοί Ταλιμπάν είναι ένα πιο χαλαρό δίκτυο, που δεν ελέγχεται από τους Αφγανούς. Έχουν πραγματοποιήσει επανειλημμένες βομβιστικές επιθέσεις εναντίον Σιιτών και Χριστιανών στο Πακιστάν.

Το Ισλαμικό Κράτος και το δίκτυο Χακκανί είναι αυτοί που πραγματοποίησαν τις πρόσφατες ρατσιστικές τρομοκρατικές βομβιστικές επιθέσεις εναντίον Χαζάρων και Σιχ στην Καμπούλ. Η ηγεσία των Ταλιμπάν έχει καταδικάσει όλες αυτές τις επιθέσεις.

Αλλά η κατάσταση είναι ρευστή. Το Ισλαμικό Κράτος στο Αφγανιστάν είναι μια μειοψηφική απόσχιση από τους Ταλιμπάν, που εδρεύει κυρίως στην επαρχία Νινγκραχάρ στα ανατολικά. Είναι έντονα αντι-σιίτες. Το ίδιο ισχύει και για το δίκτυο Χακκανί, μια παλιά ομάδα μουτζαχεντίν που ελέγχεται σε μεγάλο βαθμό από τις πακιστανικές στρατιωτικές μυστικές υπηρεσίες. Ωστόσο, στο σημερινό μείγμα, το δίκτυο Χακκανί έχει ενσωματωθεί στην οργάνωση των Ταλιμπάν και ο ηγέτης τους είναι ένας από τους ηγέτες των Ταλιμπάν.

Αλλά κανείς δεν μπορεί να είναι σίγουρος για το τι επιφυλάσσει το μέλλον. Το 1995 μια εξέγερση των Χαζάρων εργατών στη Μαζάρ εμπόδισε τους Ταλιμπάν να αποκτήσουν τον έλεγχο του βορρά. Αλλά οι παραδόσεις της αντίστασης των Χαζάρων πηγαίνουν πολύ βαθύτερα και μακρύτερα από αυτό.

Οι Χαζάροι πρόσφυγες στις γειτονικές χώρες μπορεί επίσης να κινδυνεύουν τώρα. Η κυβέρνηση του Ιράν συμμαχεί με τους Ταλιμπάν και τους εκλιπαρεί να είναι ειρηνικοί. Το κάνουν αυτό επειδή υπάρχουν ήδη περίπου τρία εκατομμύρια Αφγανοί πρόσφυγες στο Ιράν. Οι περισσότεροι από αυτούς βρίσκονται εκεί εδώ και χρόνια, οι περισσότεροι είναι φτωχοί εργάτες των πόλεων και οι οικογένειές τους, και η πλειοψηφία τους είναι Χαζάροι. Πρόσφατα η ιρανική κυβέρνηση, σε απελπιστική οικονομική κατάσταση και η ίδια, άρχισε να απελαύνει Αφγανούς πίσω στο Αφγανιστάν.

Υπάρχουν περίπου ένα εκατομμύριο πρόσφυγες Χαζάροι και στο Πακιστάν. Στην περιοχή γύρω από την Κουέτα περισσότεροι από 5.000 από αυτούς έχουν σκοτωθεί σε θρησκευτικές σεχταριστικές δολοφονίες και σφαγές τα τελευταία χρόνια. Η πακιστανική αστυνομία και ο στρατός δεν κάνουν τίποτα. Δεδομένης της μακροχρόνιας υποστήριξης του πακιστανικού στρατού και των μυστικών υπηρεσιών προς τους Αφγανούς Ταλιμπάν, αυτοί οι άνθρωποι θα διατρέξουν μεγαλύτερο κίνδυνο αυτή τη στιγμή.

Τι πρέπει να κάνουμε, έξω από το Αφγανιστάν; Όπως οι περισσότεροι Αφγανοί, προσευχηθείτε για ειρήνη. Και να συμμετάσχετε σε διαμαρτυρίες για ανοιχτά σύνορα.

Θα αφήσουμε τον τελευταίο λόγο στον Graham Knight. Ο γιος του, λοχίας Μπεν Νάιτ της Βρετανικής Βασιλικής Αεροπορίας, σκοτώθηκε στο Αφγανιστάν το 2006. Αυτή την εβδομάδα ο Graham Knight δήλωσε στην *Press Association* ότι η βρετανική κυβέρνηση θα έπρεπε να είχε κινηθεί γρήγορα για τη διάσωση των πολιτών:

«*Δεν εκπλαγήκαμε που οι Ταλιμπάν πήραν την εξουσία, διότι μόλις οι Αμερικανοί και οι Βρετανοί είπαν ότι θα έφευγαν, ξέραμε ότι αυτό θα συνέβαινε. Οι Ταλιμπάν έκαναν πολύ ξεκάθαρη την πρόθεσή τους ότι, μόλις φύγουμε, θα επέμβουν.*

Όσο για το αν χάθηκαν ανθρώπινες ζωές μέσα από έναν πόλεμο που δεν μπορούσε να κερδηθεί, νομίζω ότι πράγματι χάθηκαν. Νομίζω ότι το πρόβλημα ήταν ότι πολεμούσαμε ανθρώπους που ήταν ντόπιοι στη χώρα. Δεν πολεμούσαμε τρομοκράτες, πολεμούσαμε ανθρώπους που πραγματικά ζούσαν εκεί και δεν τους άρεσε η παρουσία μας εκεί».[13]

Μετάφραση: elaliberta.gr

Nancy Lindisfarne, Jonathan Neale “Afghanistan: The End of the Occupation”, *Anne Bonny pirate*, 17 Αυγούστου 2021,

https://annebonnypirate.org/2021/08/17/afghanistan-the-end-of-the-occupation/?fbclid=IwAR1TRtBotGPUus3nszdfYt7-iKB-lbY8HOL8Nye2c_zAkOyXLiHfWfviL-c#more-3780.

Βιβλιογραφία

Fluri, Jennifer L. and Rachel Lehr. 2017. *The Carpetbaggers of Kabul and Other American-Afghan Entanglements*. Athens OH: University of Georgia Press.

Giustozzi, Antonio. 2007. *Koran, Kalashnikov and Laptop: The Neo-Taliban Insurgency in Afghanistan*. London: Hurst.

–, (επιμ.). 2009. *Decoding the New Taliban: Insights from the Afghan Field*. London: Hurst.

–, 2021. 'The Taliban have retaken Afghanistan – this time, how will they rule it?', *The Guardian*, 16 Αυγούστου.

Gregory, Thomas. 2011. 'Rescuing the Women of Afghanistan: Gender, Agency and the Politics of Intelligibility.' University of Manchester PhD thesis.

Hirschkind, Charles and Saba Mahmood. 2002. 'Feminism, the Taliban and the Politics of Counterinsurgency.' *Anthropological Quarterly*, 75(2): 339-354.

Hughes, Dana. 2012. 'The First Ladies Club: Hillary Clinton and Laura Bush for the Women of Afghanistan.' *ABC News*, 21 Μαρτίου.

Jalalzai, Zubeda and David Jefferess, (επιμ.). 2011. *Globalizing Afghanistan: Terrorism, War, and the Rhetoric of Nation Building*. Durham: Duke University Press.

Klaits, A. & G. Gulmanadova-Klaits. 2005. *Love and War in Afghanistan*, New York: Seven Stories.

Kolhatkar, Sonali and James Ingalls. 200. *Bleeding*

Afghanistan: Washington, Warlords, and the Propaganda of Silence. New York: Seven Stories.

Lindisfarne, Nancy. 2002a. 'Gendering the Afghan War.' Eclipse: *The Anti-War Review*, 4: 2-3.

—. 2002b. 'Starting from Below: Fieldwork. Gender and Imperialism Now.' *Critique of Anthropology*, 22(4): 403-423, and in Armbruster and Laerke, 23-44.

—. 2012. 'Exceptional Pashtuns?' Class Politics, Imperialism and Historiography.' In Marsden and Hopkins.

Lindisfarne, Nancy and Jonathan Neale, 2015. 'Oil Empires and Resistance in Afghanistan, Iraq and Syria.' *Anne Bonny Pirate*.

—. 2019. 'Oil, Heat and Climate Jobs in the MENA Region.' In *Environmental Challenges in the MENA Region: The Long Road from Conflict to Cooperation*, επιμέλεια Hamid Pouran and Hassan Hakimian, 72-94. London: Ginko.

Manchanda, Nivi. 2020. *Imagining Afghanistan: The History and Politics of Imperial Knowledge*. Cambridge: Cambridge University Press.

Marsden, Magnus and Benjamin Hopkins, (επιμ.). 2012. *Beyond Swat: History, Society and Economy along the Afghanistan-Pakistan Frontier*. London: Hurst.

Mihailovič, Konstantin. 1975. *Memoirs of a Janissary*. Ann Arbor: University of Michigan Press.

Mount, Ferdinand. 2008. *Cold Cream: My Early Life and Other Mistakes*. London: Bloomsbury.

Mousavi, Sayed Askar, 1998. *The Hazaras of Afghanistan: An Historical, Cultural, Economic and Political Study*. London: Curzon.

Neale, Jonathan. 1981. 'The Afghan Tragedy.' *International*

Socialism, 12: 1-32.

—. 1988. ‘Afghanistan: The Horse Changes Riders,’ *Capital and Class*, 35: 34-48.

—. 2002. ‘The Long Torment of Afghanistan.’ *International Socialism* 93: 31-59.

—. 2008. ‘Afghanistan: The Case Against “the Good War”.’ *International Socialism*, 120: 31-60.

Nojumi, Neamatollah. 2002. *The Rise of the Taliban in Afghanistan*. New York: Palgrave.

Rico, Johnny. 2007. *Blood Makes the Grass Grow Green: A Year in the Desert with Team America*. New York: Presidio.

Tapper (Lindisfarne), Nancy. 1991. *Bartered Brides: Politics, Gender and Marriage in an Afghan Tribal Society*. Cambridge: Cambridge University Press.

Tapper, Richard, (επιμ.). 1983. *The Conflict of Tribe and State in Iran and Afghanistan*. London: Croom Helm.

Tapper, Richard, with Nancy Lindisfarne. 2020. *Afghan Village Voices: Stories from a Tribal Community*. London: I.B. Tauris.

The Guardian, 2021. ‘Afghanistan Live News.’ 16 Αυγούστου.

Ward, Lucy, 2001. ‘Leader’s Wives Join Propaganda War.’ *The Guardian*, 17 Νοεμβρίου.

Zaeef, Abdul, 2010. *My Life with the Taliban*. London: Hirst.

Zilizer, Barbie. 2005. ‘Death in Wartime: Photographs and the ‘Other War’ in Afghanistan.’ *The Harvard International Journal of Press/Politics*, 10(3): 26-55.

Σημειώσεις

1 Βλέπε ιδίως Nancy Tapper (Lindisfarne), 1991- Lindisfarne, 2002a, 2002b και 2012- Lindisfarne και Neale, 2015- Neale, 1981, 1988, 2002 και 2008- Richard Tapper με Lindisfarne, 2020.

2 Giustozzi, 2007 και 2009 είναι ιδιαίτερα χρήσιμα.

3 Για την ταξική βάση των Ταλιμπάν, βλέπε Lindisfarne, 2012, και πολλά κεφάλαια άλλων συγγραφέων στο Marsden and Hopkins, 2012. Και βλέπε Moussavi, 1998- Nojumi, 2002- Giustozzi, 2008 και 2009- Zareef, 2010.

4 Zilizer, 2005.

5 Υπάρχει μια τεράστια βιβλιογραφία για τη διάσωση των Αφγανών γυναικών. Βλέπε Gregory, 2011- Lindisfarne, 2002a- Hirschkind και Mahmood, 2002- Kolhatkar και Ingalls, 2006- Jalalzai και Jefferess,2011- Fluri και Lehr, 2017- Manchanda, 2020.

6 Ward, 2001.

7 Lindisfarne και Neale, 2015.

8 Richard Tapper, 1983.

9 [Σ.τ.Μ.:] Στη διεθνή πολιτική, η ήπια ισχύς είναι η ικανότητα προσέλκυσης και συνεργασίας και όχι εξαναγκασμού – σε αντίθεση με τη σκληρή ισχύ.

10 Για την ξηρασία του 1971, βλέπε Tapper and Lindisfarne, 2020. Για την πιο πρόσφατη κλιματική αλλαγή, βλέπε Lindisfarne and Neale, 2019.

11 Giustozzi, 2021.

12 [Σ.τ.Μ.:] Η φράση αποδίδεται στον Τζον Μπράντφορντ (1510–1555) Άγγλο Μεταρρυθμιστή που καταδικάστηκε σε θάνατο και εκτελέστηκε για υποτιθέμενα εγκλήματα κατά της βασίλισσας Μαρίας Α΄. Σημαίνει περίπου “η μοίρα της ανθρωπότητας είναι

και δικιά μου", ή "η μοίρα της ανθρωπότητας είναι στα χέρια του θεού" και προέρχεται από την *Προς Κορινθίους επιστολή* του Αποστόλου Παύλου (15: 8-10): "ἔσχατον δὲ πάντων ὡσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι ὤφθη κἀμοί. ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ· χάριτι δὲ θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι· καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα, οὐκ ἐγὼ δέ, ἀλλ᾽ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί." ("there but for the grace of God go I", *Wiktionary*, https://en.wiktionary.org/wiki/there_but_for_the_grace_of_God_go_I και "John Bradford", *Wikipedia* , https://en.wikipedia.org/wiki/John_Bradford). Σήμερα χρησιμοποιείται για να αναγνωριστεί ότι κάποιος/α είναι τυχερός /η που δεν βρίσκεται στην ίδια ατυχή ή δυσάρεστη κατάσταση με κάποιον άλλον.

13 *The Guardian*, 2021.

Αφγανιστάν: η στρατιωτική επέμβαση και η κατοχή οδήγησε στην …επιστροφή των Ταλιμπάν στην εξουσία

του Αλέξη Λιοσάτου

Λίγο πριν ολοκληρώσουν την αποχώρηση τους οι ΗΠΑ από το Αφγανιστάν, οι Ταλιμπάν (τους οποίους, ας μην ξεχνάμε έχουν εξοπλίσει και ενισχύσει κατά καιρούς και οι ίδιες οι ΗΠΑ) έκαναν έναν υγιεινό περίπατο και χωρίς την παραμικρή αντίσταση κατέλαβαν όλη τη χώρα, μέχρι και την πρωτεύουσα Καμπούλ. Τα φιλοαμερικανικά αφγανικά στρατεύματα, που υποτίθεται θα

εξασφάλιζαν τη συνέχεια του καθεστώτος μετά την αποχώρηση των ΗΠΑ, ουσιαστικά τράπηκαν σε φυγή. Τόση … «δημοκρατία» έχτισε η επέμβαση της Δύσης και η 20χρονη κατοχή.

Οι ΗΠΑ μπήκαν στο Αφγανιστάν το 2001 ως κατακτητές και επέβαλαν καθεστώς-μαριονέτα, «δοσιλογικό» καθεστώς όπως θα λέγαμε στην Ελλάδα με βάση την εμπειρία της ναζιστικής κατοχής. Οι ΗΠΑ και τα καθεστώτα τους παρέμειναν όλα αυτά τα χρόνια μισητά με ελάχιστο λαϊκό έρεισμα, και το τελικό αποτέλεσμα μιας 20ετούς κατοχής ήταν η πολιτική ενίσχυση των Ταλιμπάν.

Οι ΗΠΑ μπήκαν στο Αφγανιστάν με αφορμή την επίθεση στους δίδυμους πύργους την 11η Σεπτέμβρη 2001. Η αιτία ήταν τα σχέδια της Ουάσινγκτον ήδη από τη δεκαετία του ’90 για «αναμόρφωση» της Μέσης Ανατολής. Το σχέδιο προέβλεπε πόλεμο και εγκατάσταση φιλοαμερικανικών κυβερνήσεων σε μια σειρά χωρών όπως το Αφγανιστάν, το Ιράκ, η Συρία, ο Λίβανος και στο τέλος το Ιράν, την εξουδετέρωση αντίπαλων ένοπλων δυνάμεων όπως η Χαμάς, η Χεζμπολάχ κι οι Ταλιμπάν, η κατάκτηση των περιοχών με τα πετρελαϊκά κοιτάσματα και η στέρηση αυτών από την ανερχόμενη -από τότε- Κίνα.

Αυτά τα σχέδια πήγαν όλα κατά διαόλου. Η αντίσταση που βρήκαν οι κατακτητές ΗΠΑ και οι σύμμαχοί τους οδήγησαν σε στρατιωτικές και κυρίως πολιτικές αποτυχίες, καθώς τα ντόπια καθεστώτα παρέμειναν μισητά ή ανατράπηκαν (πχ Ιράκ, όπου τελικά ενισχύθηκε η επιρροή του Ιράν), στο εσωτερικό των ΗΠΑ οι στρατιωτικές επεμβάσεις απονομιμοποιήθηκαν, οι «ισλαμιστές τρομοκράτες» ενισχύθηκαν και γεννήθηκε το ακόμα «χειρότερο» ISIS, το οποίο κέρδισε επιρροή στη Μ.Ανατολή αλλά και στην Αφρική, η Χεζμπολάχ ενισχύθηκε, περιφερειακές στρατιωτικές δυνάμεις-χώρες ενίσχυσαν τον ρόλο τους και τρώθηκε η δυνατότητα των ΗΠΑ να τις επηρεάζουν (πχ Τουρκία, Σ.Αραβία, Ισραήλ) ή να τις τρομάζουν (πχ Ιράν, Συρία), η Αραβική Άνοιξη οδήγησε σε απώλεια ελέγχου και σε χώρες της Βόρειας Αφρικής, ενώ η Κίνα και η Ρωσία ενισχύθηκαν και πάτησαν πολύ

περισσότερο πόδι στη Μ.Ανατολή. Όλα αυτά έχουν στη βάση τους την σχετική αποδυνάμωση των ΗΠΑ ως μακράν μεγαλύτερης ιμπεριαλιστικής υπερδύναμης και παγκόσμιου χωροφύλακα και την ενίσχυση του αντίπαλου ιμπεριαλιστικού δέους, την πλευρά Κίνας-Ρωσίας, ιδιαίτερα της πρώτης, που ήδη προσεγγίζει σε οικονομικό επίπεδο τις ΗΠΑ και εξαπλώνεται οικονομικά ταχέως σε όλο τον πλανήτη.

Οι ΗΠΑ δεν ηττήθηκαν κατά βάση στρατιωτικά στο Αφγανιστάν, αλλά ηττήθηκαν πολιτικά και ενίσχυσαν την πεποίθησή τους για την ανάγκη στροφής στην εξωτερική πολιτική, τη λογική του «πίβοτ στην Ασία» που κρατά ήδη από την εποχή Ομπάμα, με μεταφορά του κέντρου ανταγωνισμού των ΗΠΑ με την Κίνα στον Ειρηνικό Ωκεανό (πχ Ταϊβάν), δηλαδή στην «αυλή» της Κίνας. Αυτή η εξέλιξη δεν είναι λιγότερο επικίνδυνη, αντίθετα κάνει την πιθανότητα στρατιωτικών συγκρούσεων μεταξύ τους μεγαλύτερη, ιδιαίτερα όσο η Κίνα συνεχίζει να κερδίζει έδαφος οικονομικά (και οι ΗΠΑ –με λογικά και ιστορικά κριτήρια- δεν σκοπεύουν να αφήσουν αναξιοποίητη την -προς το παρόν- στρατιωτική υπεροχή τους για να παραχωρήσουν την οικονομική πρωτοκαθεδρία τους).

Τα αμερικανικά στρατεύματα δολοφόνησαν (πάνω από 150.000 Αφγανοί άμαχοι νεκροί κατά τη διάρκεια της κατοχής), βίασαν και βασάνισαν, «παρήγαγαν» εκατομμύρια πρόσφυγες και τραυματίες πολέμου, το καθεστώς τους ποτέ δεν εξασφάλισε ειρήνη και ευημερία για τον φτωχό πληθυσμό του (που συνέχισε να μεταναστεύει μαζικά όλα αυτά τα χρόνια για να γλιτώσει από τη φτώχεια και τον πόλεμο) και όταν αποφάσισαν να εγκαταλείψουν το Αφγανιστάν, εγκατέλειψαν ακόμα και μεγάλο τμήμα συνεργατών τους στο έλεος των Ταλιμπάν. Οι ΗΠΑ και το δοσιλογικό καθεστώς μάλιστα μπήκαν σε διάλογο με τους Ταλιμπάν για την ομαλή διαδοχή εξουσίας και σκοπεύουν να συνεχίσουν τις δοσοληψίες με το καθεστώς Ταλιμπάν, για να μην στραφούν οι τελευταίοι αποκλειστικά προς την Κίνα, που θα ενισχυθεί περαιτέρω στη Μ.Ανατολή. Οι δε αμερικανοί στρατιώτες άνοιξαν πυρ απέναντι στο πλήθος των Αφγανών που συνέρρευσε στο

αεροδρόμιο της Καμπούλ για να διαφύγει από τη χώρα (όσοι θεωρούν ότι κινδυνεύουν από την εκδικητική μανία των Ταλιμπάν), σκότωσαν τουλάχιστον 5 άτομα, για να «επιβάλλουν την τάξη» (άλλωστε οι περισσότεροι πρόθυμοι σύμμαχοι των κατακτητών δεν προβλεπόταν να σωθούν- ουδείς πιο αχάριστος του ευεργετηθέντος).

Γι' αυτόν τον λόγο είναι τελείως υποκριτικά τα κροκοδείλια δάκρυα της Δύσης περί «επιστροφής στον σκοταδισμό των Ταλιμπάν, που θα καταπιέζουν άγρια τις γυναίκες» κλπ.

Καμιά δημοκρατία δεν έφερε το δοσιλογικό καθεστώς για τον λαό και καμία ελευθερία στις γυναίκες. Η δημοκρατία δεν προκύπτει από ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις αλλά από την πάλη των λαών απέναντι στους καταπιεστές τους. Αντίθετα η ιμπεριαλιστική επέμβαση μπορεί να ενισχύσει τους αντιδραστικούς κύκλους, γιατί «ουδείς μισητότερος του κατακτητή», οπότε ακόμα και τα πιο σκοταδιστικά καθάρματα μπορούν να φανούν κάποια σανίδα σωτηρίας για τον κόσμο που υποφέρει. Αυτό έγινε και με τους Ταλιμπάν.

Στις χώρες της Μ.Ανατολής κάποτε το εργατικό κίνημα και η Αριστερά ήταν μαζικές δυνάμεις, τα λάθη αυτών και το κενό τους ήρθε να καλύψει το -αντιδραστικό- πολιτικό Ισλάμ, που όμως ανέλαβε την ηγεσία της πάλης απέναντι στον κατακτητή. Είναι μια παρόμοια διαδικασία με αυτή που διαδραματίζεται στην Ευρώπη τις τελευταίες δεκαετίες, όπου το κενό της Αριστεράς ήρθε να καλύψει η Ακροδεξιά. Η Αριστερά στην Ανατολή όπως και η Αριστερά στη Δύση, παρά τις διάφορες εκδοχές και συνθήκες, είχαν ως κοινό σημείο ότι πολιτικά ήταν δυνάμεις ταξικής συνεργασίας, δυνάμεις δηλαδή που ήθελαν «να τα βρούν με το σύστημα» και όχι να το ανατρέψουν, με αποτέλεσμα να προδώσουν τον λαό τους και να τον οδηγήσουν σε ήττες, όταν τους δόθηκε η ευκαιρία.

Σχεδόν δύο τρισεκατομμύρια δολάρια, σπαταλήθηκαν για τον έλεγχο του Αφγανιστάν από το 2001 μέχρι σήμερα… Σκοτώθηκαν πάνω από 6 χιλιάδες ένοπλοι Αμερικάνοι αλλά και περισσότεροι

από 1000 στρατιώτες χωρών του ΝΑΤΟ… Και όλα αυτά έγιναν για να ξαναεπιστρέψουν οι Ταλιμπάν στην εξουσία. Αυτός είναι ένας εξευτελιστικός απολογισμός για τη Νο1 υπερδύναμη του πλανήτη. Αυτά τα τρις δολάρια τα στέρησαν από τις κοινωνικές δαπάνες, και δεν είναι τυχαίο πως οι ΗΠΑ είναι από τις χώρες που χτυπήθηκαν περισσότερο από την πανδημία. Στην εκστρατεία κατά του Αφγανιστάν συμμετείχε και ο ελληνικός στρατός. Είναι σημαντικό να ξαναγίνει σημαία της Αριστεράς εδώ το ζήτημα «λεφτά για κοινωνικές δαπάνες, για μισθούς και συντάξεις, όχι για εξοπλισμούς», για απεμπλοκή από το ΝΑΤΟ. Την ώρα που έχουμε διαλυμένα νοσοκομεία και κόσμος «έμενε σπίτι» …μέχρι να πεθάνει από Covid19, ο Μητσοτάκης, όπως και οι προκάτοχοί του, προτίμησε να δαπανούνται εκατομμύρια για εξοπλισμούς και για συμμετοχή σε συμμαχίες εξόντωσης/κατάκτησης άλλων λαών.

Παρόλο που πρόκειται για αποτυχία των ΗΠΑ, παρόλο που ηττήθηκε ο κατακτητής, δεν πρόκειται για κάποια «νίκη» του αφγανικού λαού και αυτό λογικά θα φανεί το άμεσα επόμενο διάστημα. Η αποτυχία του αμερικανικού ιμπεριαλισμού δεν είναι για να το ρίξουμε στον αστικό, υποκριτικό και κίβδηλο «φεμινισμό» («οι καημένες οι γυναίκες, οι βάρβαροι αντιδημοκράτες Ταλιμπάν», καθώς η κατοχή των ΗΠΑ ούτε δημοκρατική ούτε φεμινιστική ήταν) αλλά αμφιβάλλουμε ότι υπάρχει λόγος «πανηγυρισμών» από την Αριστερά, καθώς η αποχώρηση των ΗΠΑ δεν συνοδεύεται από την αποδυνάμωση του ιμπεριαλισμού συνολικά, από την ενίσχυση του εργατικού και αντιιμπεριαλιστικού κινήματος ή της Αριστεράς, και ότι σηματοδοτεί θετικές εξελίξεις ως γεγονός «από μόνο του». Σε κάθε περίπτωση, η λύση για την εργατική τάξη και τους φτωχους στη γη δεν είναι ούτε ο ιμπεριαλιστικός «εκδημοκρατισμός» ούτε η ακροδεξιά ή το πολιτικό Ισλάμ. Η ελπίδα βρίσκεται στην αντίσταση των λαών απέναντι στους ντόπιους και ξένους καταπιεστές τους, στη διεθνή εργατική-λαϊκή αλληλεγγύη, στην αλληλεγγύη και στο αίτημα για ανοιχτά σύνορα και ίσα δικαιώματα στα νέα προσφυγικά κύματα που αναμένονται προς τη Δύση, και στο χτίσιμο μιας νέας επαναστατικής Αριστεράς σε Ανατολή και Δύση που θα υπερασπιστεί τα παραπάνω και θα μπει εκείνη επικεφαλής στη

μάχη ενάντια στον ιμπεριαλισμό και στον καπιταλισμό.